

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **Pavla Matějného**, bytem Chotěbuz, Na Šancích 203, v řízení zastoupeného Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem se sídlem Brno, Bolzanova 5, proti žalovanému **Magistrátu města Havířova** se sídlem Havířov, Svornosti 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.8.2013 č.j. OVV1/65067/13/VŽ, ve věci zákazu shromáždění,

t a k t o :

Žalobci se osvobození od soudních poplatků **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zakázal shromáždění svolávané žalobcem. Žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků, když je nemajetný, je vůči němu v současnosti vedeno insolvenční řízení.

Krajský soud lustrací ověřil, že žalobcův úpadek byl prohlášen v řízení vedeném zdejším soudem pod sp. zn. 34 INS 12617/2012, je proto evidentní, že žalobce je osobou nemajetnou.

Soud však současně zjistil, že žalobce v krátké době (od 25.7.2013 do 12.8.2013) podal u soudu žaloby ve věci tří shromáždění, vesměs svolávaných žalobcem (věci jsou vedeny zdejším soudem pod sp. zn. 22 A 86/2013, 22 A 87/2013 a 22 A 92/2013), přičemž v poslední žalobě (ve věci 22 A 92/2013) je žalobce zastoupen advokátem na základě plné moci a v této žalobě uvádí, že na svolávání shromáždění se nepodílí sám, spolupracuje v této činnosti nejméně též s J T . I v ostatních žalobách pak používá v závěru množného čísla: „Požadujeme zrušení zákazu.“

Ustálená judikatura soudů rozhodujících ve správním soudnictví (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20.6.2012 č.j. 1 Ans 8/2012-43, www.nssoud.cz), akcentuje, že individuální osvobození od soudních poplatků je procesním institutem, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých sociálních poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem poplatkové povinnosti, který by účastníku případně znemožnil přístup k soudní ochraně ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Soud však musí zkoumat též další okolnosti, zejm. zda žalobce dobrodiní osvobození od soudních poplatků nezneužívá k volnému a neomezenému vedení soudních sporů. Četnost sama však nemusí ještě nutně svědčit o samoučelnosti žalobcových podání; jsou-li tu však i další okolnosti týkající se dané věci, může již svědčit v jeho neprospěch.

Současně judikatura dospěla k závěru (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.6.2012 č.j. 2 Ans 6/2012-12, www.nssoud.cz, či rozsudek téhož soudu ze dne 19.8.2010 č.j. 7 Ans 3/2009-184, tamtéž), že osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím nemajetným osobám vést bezplatně spory dle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případě, kdy nemají dostatek prostředků, jim tento nedostatek nebránil v účinné soudní ochraně za situace, kdy je na místě, aby soudní spor vedly, neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry.

Dále soudy rozhodující ve správním soudnictví akcentovaly v případech neziskových právnických osob (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27.5.2010 č.j. 1 As 70/2008-74, Sb. NSS č. 2099/2010, www.nssoud.cz), že pokud právnická osoba uspořádá svou činnost vědomě tak, aby dlouhodobě setrvala bez dostatečných finančních prostředků, ačkoliv jejich vynakládání v souvislosti s vykonávanou činností je obvyklé a nezbytné, nelze takové právnické osobě dobrodiní osvobození od soudních poplatků přiznat. Jedná se totiž o indicii, že ve skutečnosti ekonomické zázemí takové osoby tvoří lidé podílející se přímo či nepřímo, zjevně či skrytě na její činnosti. Dále bylo akcentováno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.6.2012 č.j. 1 As 88/2012-20, www.nssoud.cz), že je věcí sdružení, jakým způsobem si zorganizuje svůj model fungování tak, aby disponovalo prostředky na svou, byť i nepravdivou, činnost. Nelze přehlédnout ani judikatorní závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.7.2011 č.j. 1 As 52/2011-36, www.nssoud.cz), že ani situace, kdy žalobce nepočítá s vedením soudních sporů, nemůže bez dalšího znamenat, že by měla být povinnost základního materiálního zajištění žalobce při prosazování jeho práv automaticky přesouvána na stát.

Krajský soud vycházel z uvedených judikatorních závěrů, s nimiž se ztotožňuje, a po zhodnocení okolností případu dospěl k závěru, že v případě žalobce jde o situaci obdobnou těm, které byly posuzovány shora uvedenými rozhodnutími Nejvyššího správního soudu.

Krajský soud nezpochybňuje, že žalobce sám je osobou nemajetnou, nemůže však pominout, že žalobce podle obsahu všech podaných žalob nevyvíjí svou činnost spočívající ve svolávání shromáždění sám, ale v součinnosti s dalšími osobami, nejméně s již uvedenou J T .

Současně krajský soud zohlednil skutečnost, že předmět řízení (zákaz shromáždění) se nikterak nedotýká životní sféry žalobce tak, že by ohrožoval žalobcovu existenci či jeho důstojné životní podmínky. Zákaz shromáždění pak nepředstavuje ani zásah do žalobcovy – již tak skrovné – sféry majetkové. Lze tedy konstatovat, že žalobce se věnuje svolávání shromáždění jako své volnočasové činnosti (podobně jako svůj volný čas tráví jinou než výdělečnou činností zahrádkáři, myslivci, dobrovolní hasiči, amatérští sportovci, rybáři, modeláři, atd.), aniž by měl na tuto volnočasovou aktivitu zajištěn dostatek finančních prostředků – v tom spoléhá na stát.

Nelze přehlížet dále ani skutečnost, že nemajetnost žalobci nezabránila ani v objednávce služeb advokáta k zastupování ve věci sp. zn. 22 A 92/2013, což svědčí nejméně o tom, že žalobce disponuje prostředky k zaplacení těchto služeb.

Při zohlednění skutečností popsaných v předchozích odstavcích dospěl krajský soud k závěru, že po státu nelze spravedlivě požadovat, aby dotoval žalobcovy volnočasové aktivity. Tyto žalobce vyvíjí navíc v součinnosti s dalšími osobami, což vede soud k závěru, že součinnost těchto osob vedoucí ke svolávání shromáždění je obdobná činnosti občanského sdružení či jiné neziskové právnické osoby. Je tedy na těchto osobách – stejně jako na osobách formálně seskupených v občanském sdružení či jiné právnické osobě – aby svou volnočasovou činnost zorganizovaly tak, aby k ní měly dostatek finančních prostředků, kterých se jim navíc k jiným zpoplatněným průvodním jevům jejich činnosti (službám advokáta) dostává.

Krajský soud tedy dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, a proto žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 22. srpna 2013

Za správnost vyhotovení:
Marcela Jánová

JUDr. Monika Javorová, v. r.
předsedkyně senátu